

Waarnemingen januari-maart 2023

Los van een dode Drieteenmeeuw, een dit kwartaal nog levende Alpengierzwaluw en een paar niet zo fitte Zeekoeten, niet een heel spannend kwartaal maar wel met winterse soorten als IJseend, Roodkeelduiker en Grote Burgemeester.

Vriendelijk verzoek

Zorg dat je je waarnemingen van het volgende kwartaal tijdig hebt opgevoerd op waarneming.nl. Voeg bij interessante waarnemingen zoveel mogelijk informatie toe in de daarvoor bedoelde schermvelden, zoals aantal, geslacht, kleed, gedrag en telmethode; een kleine moeite maar een waardevolle aanvulling. Lever bij (regionale) zeldzaamheden een foto, film- of een geluidsfragment of een duidelijke beschrijving van de kenmerken.

FOTO: JOEP HELDOORN, FRANEKER

In maart duiken uitzonderlijk veel **Alpengierzwaluwen** op in Noordwest-Europa, voornamelijk in Ierland en Groot-Britannië

Watervogels

Op 19/3 worden 2 **Rotganzen** gemeld op Marken (Jörg Hamann). Spectaculair lijkt de ontdekking van een **Witbuikrotgans** aan de Durgerdammerdijk bij Het Blauwe Hoofd op 18/3, maar helaas heeft de vogel een kwekersring om de rechter poot (1^e wrn. DvdH). Wilde vogels zijn slechts tweemaal gezien in de regio, in resp. maart en december 1996. De eerste **Roodhalsgans** van dit jaar foerageert op 22/1 aan de Bloemendalergouw (EdB, RivD). Op 2/2 is er 1 te zien aan de Poppendammergouw (1^e wrn. Niels Aagaard). Op 26/2 vliegt er 1 naar noord over IJburg (LIJ, EH); anderhalf uur later wordt waarschijnlijk dezelfde vogel, een 2kj, foeragerend gezien in Polder IJdoorn (LIJ, LH). Ook op 27/2 is de vogel nog aanwezig (WP).

Net als vorig jaar, foerageert een groep **Kleine Rietganzen** in Polder de Rondehoep (1e wrn. René Reekers). Het maximale aantal is 9 in de periode 3-15/1. Vorig jaar waren het er meer: 41. Hoge aantallen van deze soort: op 2/2 70 over De Aker (RR) en op 4/2 ca. 100 over de Watergraafsmear (VvB). Hoogste aantal van **Toendrarietgans** is een geschat aantal van 740 vogels foeragerend langs de Vijfhuizerweg bij Schiphol op 6/1 (LIJ). De meeste waarnemingen van **Kleine Zwaan** komen vanuit de Kinselbaai in de periode 1/1-15/1 (1^e wrn. EV); hier pleisteren maximaal 11 vogels op 5/1 (MF). Het hoogste aantal in de regio is 33, in de Middelpolder; "laag overvliegend en roepend" (AG).

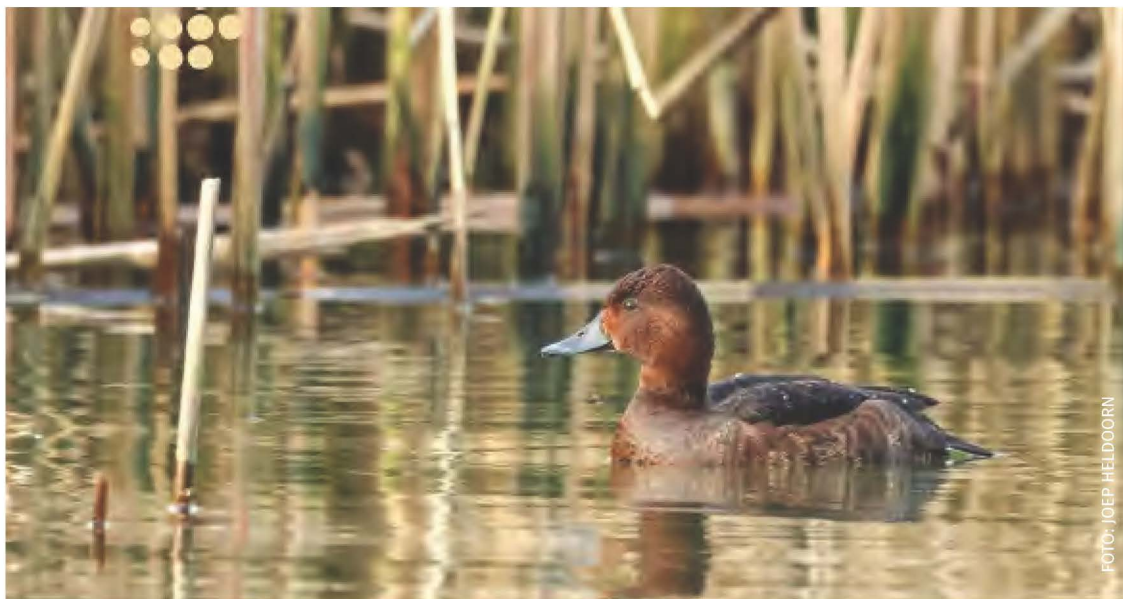

FOTO: JOEP HELDOORN

Een wel heel tamme vrouw **Witoogeend** bij IJburg

Wilde Zwanen worden gezien in de Aetsveldsche Polder in de periode 18/1-18/3 (1e wrn. EdB), maximaal 7 op 28/2 (Steven Wytema).

Op 16/2 zwemmen 2 vrouwtjes **Ijseend** bij Pampus (Sibrand Rinzema). Op 16/3 worden ze hier wederom gefotografeerd door dezelfde persoon. Op 5-7/1 zijn er maximaal 3 **Grote Zee-eenden** te zien op het IJmeer in de buurt van de Kruithoorn, 2 man en 1 vrouw; "3 zwarte duikeenden met een witte vlek op de flank, helaas op flinke afstand" (1e wrn. Ellen Huisman).

Het hoogste aantal van **Krooneend** is slechts 47, op 17/3 op IJburg (Iks van Eijndhoven). Vorig jaar was dit 175 op de Gouwzee; een opvallend verschil. Een wel heel tamme vrouw **Witoogeend** zwemt dichtbij op IJburg in de periode 1/1-14/3 (vele waarnemers). Op 23 en 25/2 wordt waarschijnlijk dezelfde vogel gezien in het Diemerpark (WvdS, VvB). Op 5/1 is er een mannetje Witoogeend in de Haven Ballast (EdB). Hier wordt later een paartje gemeld op 20, 21 en 27/2. Op 19 en 20/1 wordt een mannetje gezien in de Kinselbaai (DvdH, SH). Hoogste aantal **Toppers** is 85 langs de Zeedijk in Waterland op 28/1 (Kerstin Monsanto).

De eerste **Zomertalingen**, man en vrouw, worden gezien op 18/3 in de Kinsel (LIJ). Opvallend genoeg slechts één waarneming vanaf het Landje van Geijssel: op 31/3 2 vogels (PR).

Hoge aantallen in de zaagbekfamilie: **Nonnetje** ca. 600 op de Gouwzee op 8/1 (DD), **Grote Zaagbek** max. 76 bij Kruithoorn op 26/2 (Guido Band), **Middelste Zaagbek** ca. 50 op IJburg op 12/1, 17/1 en 3/2 (Dick Bresser, EH).

Op 6/1 wordt een **Roodkeelduiker** in - uiteraard - winterkleed gezien op het IJmeer; "kwam aanvliegen vanaf het IJmeer en daardoor goed te determineren; opgewipte snavel, wit gezicht. Invallend ver weg voor rode boei links van vuurtoren Marken" (EdB).

In de omgeving van de Vijfhoek en Kruit-
hoorn zwemt in de periode 11-30/1 een
Kuifduiker (1e wrn. WP) en 25-28/1 een
Geoorde Fuut (1e wrn. DvdH). Op 29-31/3
bevindt zich een Kuifduiker op IJburg, in
prachtig zomerkleed (1e wrn. EH).
De eerste **Lepelaar** wordt al gezien op
1/1, in Polder IJdoorn (EV). Hoogste aan-
tal is 60 op het zgn. Natuureiland in het
IJmeer op 30/3 (FvG).

Roerdomp wordt o.a. gezien in het Die-
merpark, Botshol, Vijfhoek Haven Ballast,
Varkensland en Volgermeerpolder. **Kwak-
ken** - buiten Artis om - worden gedurende
het gehele kwartaal gezien in het Oos-
terpark (1e wrn. Edial Dekker); hoogste
aantal is 11 op 2 en 4/2 (LH, Harm Jan
Kiewiet). Een 2kj vogel wordt ook gezien
op verschillende data tussen 28/1 en 1/3
in de Middelpolder (AG) en op 9, 13 en 14/1 op De Nieuwe Oosterbegraafplaats (1e wrn.
WvdS).

De enige **Koereiger** van dit kwartaal zit in Polder Meerzicht in het Amsterdamse Bos
(Thijs Gras). Gedurende het gehele kwartaal worden max. 3 **Kleine Zilverreigers** gemeld
vanuit de Kinselbaai en omgeving. Tot en met 19/3 foerageren ze tevens op IJburg, ook
maximaal 3, mogelijk dezelfde vogels (vele waarnemers). Blijkbaar was de winter zacht
genoeg om in onze regio te overwinteren. Tot dit jaar waren er slechts twee handjes vol
met januari-waarnemingen.

Roofvogels & Uilen

Op 18/2 vliegt een **Rode Wouw** over het Landje van Geijssel (Stephane Mordac, F. Bos).
Ook 1 vogel op 2/3 over de Rietbroek (Ronald Sunnotel), 12/3 Diemberbos (Han Derks),
21/3 Buitenveldert (Sander Schagen) en op 31/3 Weespersluis (Frank Visbeen). Over
IJburg vliegen er 2 op 11/3 (EH). Dit is een prima periode voor deze soort; iets dat niet
gezegd kan worden van **Zwarte Wouw**, die meestal wat later doortrekt, in april. Vandaar
grote twijfels bij 2 meldingen op 16/3 Uilenstede (Lucas Wieringh) en 25/3 Broekerveer
(René Vos). Zeker hier geldt de oproep: probeer een foto te maken. Hoe slecht ook, vaak
kun je er toch wel iets mee.

Gedurende het gehele kwartaal veel meldingen van **Zeearend**, vooral uit Waterland en
de omgeving van de Vijfhoek; inmiddels te veel om hier op te noemen. Dit geldt ook
voor **Blauwe Kiekendief**; de meeste meldingen komen uit Waterland en een aantal
vanaf het Landje van Geijssel.

In de omgeving van Schiphol is er een vrouwtje **Smelleken** in de periode 16/1-31/3 (1e
wrn. RR). Op 4/3 jaagt er 1 op het Landje van Geijssel; "lange achtervolgingsvlucht om
de Watersnip te bemachtigen. In het veld viel op hoe klein de vogel was en dat de ach-
tervolgingsvlucht gepaard ging met glijvluchten waarbij de vleugels gesloten leken te

FOTO: HANS NIEKUS

De **Kuifduiker** die eind maart bij IJburg opdook

FOTO: MARIANNE SLOT

Velduil bij de Uitdammer Die

FOTO: DOROTHEE RABE

Zwartkopmeeuw met karakteristieke witte ondervleugel in de Middelpolder

Op 26/3, in De Nes in Waterland zowel het hoogste aantal van **Bontbekplevier**: 12, als van **Bonte Strandloper**: 104; “lastig tellen, vogels liepen verspreid en waren vliegerig” (PR). De enige 2 **Kanoeten** dit kwartaal zitten op de Kinseldam en wel op 28/2 (LH). Hoge aantallen van **Kemphaan**: 17/3 Landje van Geijssel ca. 100 (LH) en 29/3 Marken ca. 120 (AS).

Meeuwen & Sterns

Drie januari-waarnemingen van **Zwartkopmeeuw**: op 3/1 een adult winterkleed vogel op Het IJ (Willem van der Waal). Op 23/1 ook een adult winterkleed, opvliegend vanaf

zijn (...) ‘zwarte borst’ (...) grove lichte bandering bij de handpennen evenals het warmbruin op de armpennen” (SH). Op 17/3 vliegt een vrouwtje in noordoostelijke richting over de Vijfhoek (GvD).

In de periode 3-8/1 jaagt een **Velduil** langs de Poppendamweeren (1e wrn. AS) en op 14/3 1 in de Bovenkerkerpolder (1e wrn. DR). Op 26/1 wordt een rustend exemplaar gefotografeerd bij de Uitdammer Die (Marianne Slot).

Steltlopers

De eerste **Kluut** van dit jaar verschijnt op 2/2 in de Bovenkerkerpolder (AJ). Een hoog aantal is aanwezig op 28/3 in Polder IJdoorn: 96 vogels (Frank Schuring). **Bokjes** worden o.a. gemeld in Westpoort (1e wrn. 14/1 David van der Meer) en in het Schinkelbos (1e wrn. 27/2 LH). De eerste waarneming van **Grutto** is op 13/1 op het Landje van Geijssel: 9 vogels (AS). Hoge aantallen zijn hier 1800 op 16/3 (Roely Bos) en 440 in de zuidpunt van de Bovenkerkerpolder op 8/3 (AJ). Op 17/3 zit er een Grutto in afwijkend kleed op Geijssel; “leucistisch. Bijna geheel wit, m.u.v. vleugelrand. Poten en oog donker. Snavel knalrood. In slaaphouding voor Scholekster aangezien. N.a.v. foto blijkt het om een Grutto te gaan” (1e wrn. AJ). De laatste waarneming hier is om 12:17. Exact een uur later wordt dezelfde vogel gezien in de Kinsel (Mark Baas e.a.).

De eerste **Zwarte Ruiter** van dit jaar foerageert in de zuidpunt van de Bovenkerkerpolder (EdB, RivD). De soort wordt verder veel gemeld op het Landje van Geijssel in de periode 12/2-31/3 (1e wrn. JLK). De eerste **Oeverloper** van het jaar wordt gezien in Westpoort op 3/3 (FvG).

de Ouderkerkerplas richting Holendrecht- en Bullewijkpolder, en op 27/1: “déjà vu van 4 dagen geleden. Vogel vloog wederom - na een rondje - op naar zuid de A9 over. Daar nog gezocht maar niet gevonden” (EdB). Hoogste aantal deze periode is 8 op 23/3 aan de Broekergouw (René Beekvelt)  n 8 op 26/3 in De Belmermeer (LIJ). Op 17/3 vliegt een adult zomerkleed **Dwergmeeuw** naar noord over de Vijfhoek (GvD). Langs de dijk naar Marken zijn er 2 vogels op 31/3 (Alwin Borhem). Een 2kj **Grote Burgemeester** pleistert in de periode 9/2-11/3 op de vuilstortplaats van Renewi aan de Kajuitweg in de Hemhavens (1e wrn. DvdH). De vogel wordt door vele vogelaars gezien, maar is op het platte dak niet altijd even makkelijk te vinden. Medewerkers van het bedrijf delen soms veiligheidshesjes uit en kijken graag mee: “zit er een Burgemeester of zo?”.

Langs de rand van De Poel in het Amsterdamse Bos wordt op 6/1 een dode adulte **Drieteenmeeuw** gevonden en gefotografeerd (Olav Martens).

Hoenders, Spechten & Varia

Rondom Schiphol worden op 28/1 max. 30 **Patrijzen** waargenomen op 3 verschillende locaties (Cor Wies).

Gezien vanaf de golfbaan langs de Buikslotermeerdijk, vliegen op 9/3 6 **Kraanvogels** in noordoostelijke richting (Erik Hölscher). Op 11/3 bij het Landje van Geijssel overvliegende vogel; “heel hoog en vrij snel uit zicht” (DR) en op 12/3 7 naar noord over het Diemerpark (“Doris”, echte naam bekend bij de auteur).

Op 1/3 wordt een **Zeekoet** gezien op Het IJ (André van Vliet). Het bedrijventerrein aan de Fosfaatweg-Noorderhoofd is niet toegankelijk, maar de vogels zijn ook te zien vanaf het Westenhoofd. Later blijken het er zeker 3 te zijn, 2 in zomer- en 1 in winterkleed (Tom Visbeek). Tenminste 1 vogel is ziek/gewond; “een totaal gewond dier. Ondersnavel lijkt weg of kapot. Een naar gezicht...” (RR).

De **Alpengierzwaluw** komt van nature voor in rotsige en bergachtige streken tussen de 400 en 1700m of hoger. Overwinteren doen ze in Afrika; het zijn lange-afstandstrekkingen. In de tweede week van maart komt het bericht dat er uitzonderlijk veel Alpengierzwaluwen (ca. 100) opduiken in Noordwest-Europa, met name in Ierland en Groot-Brittannië. Ze worden op meer dan 60 locaties gezien. Een heuse influx dus! Ook Nederland merkte hier iets van: 1 vogel vloog over de trektelpost bij Breskens op 18/3 (Pieter Dhaluin, Eric Martijn, Jan Klomp). Een tweede vogel was op 20/3 kort ter plaatse in Almere-Centrum (1e wrn. Kevin Ed Harmsen) maar viel mogelijk ten prooi aan een Slechtvalk. Een derde vogel verbleef in de periode 21-24/3 in Franeker en liet zich mooi zien (1e wrn. Dirk Kooistra). Op 27/3 is er een melding in de Buitenhaven van Den Helder; “vloog langs de bus. Grote gierzwaluw

FOTO: DE TOEVLUCHT

Een **Alpengierzwaluw** gevonden in een plantenbak op het Hoofddorp plein

met witte buik” (Rob Bekebrede). In Amsterdam wordt op 31/3 wordt een nog levende Alpengierzwaluw gevonden in een plantenbak op het Hoofddorpplein en overgebracht naar Vogelopvang De Toevlucht (med. Robert Heemskerk op AVN). Wordt vervolgd in het volgende kwartaal!

De eerste **Kleine Bonte Specht** is een vrouwtje en wordt waargenomen op de Vijfhoek op 7/1 (LIJ). Op 11/3 wordt hier een mannetje gezien en gehoord (Martijn de Vries). Op 28/1 vliegt er 1 naar west in het Diemberbos (EdB, RivD). Op 23/2 wordt een mannetje gemeld in het Koenenbos (Joep Withagen).

De **Klapekster** die sinds vorig jaar in met name de Waverhoek pleistert, wordt af en toe ook in de Kleine Wije en bij het Fort van Botshol gezien in de periode 6-28/1. Op 19/3 is er een melding uit Polder Nellestein (“duBois”).

Zangvogels

Van **Roek** geen meldingen van bezette nesten dit keer, wel “10 nestbouw” in het Buikslotermeerpark langs de A10 (Bob Woets). Zijn er minder kolonies of wordt er niet meer geteld?

De **Raaf** wordt vooral waargenomen in Waterland en rondom de Vijfhoek, verder te veel om op te noemen.

In de periode 1-14/3 zit er 1 **Zwarte Mees** in Landschoon (1e wrn. Gert Lagerweij). De **Matkop** zit met name op de Vijfhoek, in de periode 7/1-19/3 (1e wrn. LIJ), met max. 2 op 11/2 (JLK, AJ).

De eerste **Boomleeuwerik** van het jaar vliegt over De Derde Diem; “vloog op vanaf de berm toen ik langs fietste. Geluid was onmiskenbaar” (EH). De volgende is op 18/2 overvliegend naar oost in De Hoge Dijk (SH). Op 15/3 vliegt er 1 over het Landje van Geijssel in zuidwestelijke richting (SH) en op 17/3 op de Vijfhoek 2 naar oost (GvD). Op IJburg zijn er 2 **Strandleeuweriken** ter plaatse op 26/3 (AS).

De eerste 2 **Oeverzwaluwen** vliegen net als vorig jaar over de Vijfhoek, in noordwestelijke richting (GvD).

Witkopstaartmezen worden o.a. gezien in Slotervaart (1e wrn. Jan Jongejans) en net als vorig jaar op VTC Linnaeus & Frankendaal in de periode 19-24/1 (1e wrn. FA).

Op 2/1 wordt de roep van een **Siberische Tjiftjaf** opgenomen op de Vijfhoek (Frank Verkaik). Op 6/1 wordt er 1 gefotografeerd langs de Zeedijk in Waterland (Jan Dreteler).

In de Watergraafsmeer wordt op 19/3 een nachtopname gemaakt waarvan het geluid erg lijkt op de roep van een **Bladkoning**; “op zijn minst opmerkelijk. 1x roepend (overvliegend of zeer kort ter plaatse). En ja, ik sliep vredig om 03:12 uur” (GvD).

FOTO: JOEP HELDOORN

Witkopstaartmees in Driemond

FOTO: ROY SLATERUS

Sneeuwgorzen bij Strandeiland, het uiterste puntje van IJburg

In maart worden **Grote Lijsters** gemeld; de eerste op 1/3 in het Schinkelbos (LH). Op 10/3 vliegen er 18 in noordoostelijke richting over Tuindorp-Oostzaan (DD) en op 17/3 in totaal 18 over de Vijfhoek (GvD).

De enige waarneming van **Tapuit** is een mannetje op het Landje van Geijssel op 30/3 (MF).

De eerste 2 **Gele Kwikstaarten** worden gezien langs de Zeedijk in Waterland op 26/3 (PR). Daarna nog enkele waarnemingen o.a. op Schiphol en in de Lutkemeerpolder. Vanaf 13/2 meerdere meldingen van **Rouwkwikstaart**, o.a. op IJburg en in Waterland. In deze periode veel meldingen van **Waterpieper** in de Lutkemeerpolder; maximaal 25 op 31/3 (RR). Een **Oeverpieper** wordt waargenomen op de Kruithoorn op 14/2; "paar keer mooi zichtbaar op pier, ook roepend gehoord" (Hans van Oosterhout).

Een **Grote Barmsijs** wordt gezien op VTC Linnaeus & Frankendael in de periode 27/1-11/2 (1e wrn. FA). Hier wordt ook een **Kleine Barmsijs** gemeld op 7/2 (Nittert van de Water). Op 11/2 wordt laatstgenoemde soort ook waargenomen in het Gaasperpark (EdB, RivD). Op 1/1 wordt het geluid van een overvliegende **Kruisbek** opgenomen in De Pijp (VvB). Het is de enige waarneming dit kwartaal.

Op het uiterste, niet toegankelijke puntje van IJburg worden op 16/1 en 20/2 resp. 8 en 7 **Sneeuwgorzen** gezien (Roy Slaterus).

AG Axel Groenveld	EH Ewout Huibers	MF Michel Floris
AJ Auke Jansen	EV Els Velzing	PR Pim Rijk
AS Adrie Streefland	FA Frans Alst	RivD Ricardo van Dijk
AVN Amsterdams VogelNet	FvG Frank van Groen	RR Rutger Rotscheid
DD Daan Drukker	GvD Guus van Duin	SH Sander Hietkamp
DR Dorothee Rabe	JLK Jip Louwe Kooijmans	VvB Valentijn van Benthem
DvdH Daan van der Hoeven	LH Leobard Hinfelaar	WP William Price
EdB Ellen de Bruin	LJ Lodewijk IJlst	WvdS Wim van der Schot